

KAUNO APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. kovo 1 d.
Kaunas

Kauno apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Rimanto Giedraičio, Dainos Kukalienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Janinos Vitunskienės, sekretoriaujant Deivydui Aidukui, dalyvaujant pareiškėjo „Ažuolyno“ medžiotojų būrelio atstovui J. J. R., atsakovo Lazdijų rajono savivaldybės administracijos atstovui Almantui Padimanskui, nedalyvaujant trečiajam suinteresuotam asmeniui N. N., viešame teismo posėdyje išnagrinėjusi administracinę bylą pagal pareiškėjo „Ažuolyno“ medžiotojų būrelio skundą atsakovui Lazdijų rajono savivaldybės administracijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui N. N., dėl administracinių aktų panaikinimo,

n u s t a t ė :

Pareiškėjas „Ažuolyno“ medžiotojų būrelis kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas: 1) panaikinti 2016 m. gegužės 9 d. Lazdijų rajono savivaldybės medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos posėdžio protokolą; 2) panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gegužės 10 d. raštą Nr. 1-2078; 3) panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. birželio 7 d. raštą Nr. 1-2427 (b. l. 82-84).

Pareiškėjas skunde nurodė bei jo atstovas teismo posėdžio metu paaiškino, kad Lazdijų rajono savivaldybės direktorius „Ažuolyno“ medžiotojų būreliui pateikė 2016 m. gegužės 10 d. raštą Nr. 1-2078, kuriame nurodė ir įpareigojo „Ažuolyno“ medžiotojų būrelį N. N. atlyginti laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą, kuri sudaro 166,38 Eurų. Su šiuo raštu buvo gauta ir Lazdijų rajono savivaldybės medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos posėdžio protokolas 2016 m. gegužės 9 d. (be numerio), taip pat žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo aktus 2016 m. gegužės 6 d. Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3. Siunta buvo gauta 2016 m. gegužės 12 d. paštu, ką patvirtina vokas su jame esančiais spaudais.

„Ažuolyno“ medžiotojų būrelis, nesutikdamas su gautu 2016 m. gegužės 10 d. raštu Nr. 1-2078, kreipėsi į Lazdijų rajono savivaldybės administraciją dėl sprendimo panaikinimo, kadangi jis buvo priimtas pažeidžiant tokių sprendimų priėmimo keliams teisiniams reikalavimams, taip pat 2016 m. birželio 8 d. Lazdijų rajono apylinkės teismui buvo pateiktas skundas dėl nustatytos laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos.

2016 m. gegužės 4 d. per dokumentų valdymo sistemą (toliau – DVS) buvo gautas Būdviečio sen. A. Kirsnos ūkininko N. N. prašymas dėl laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų (šernų)

padarytos žalos ūkininko ūkyje. Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos komisijos pirmininkas informavo komisijos narius per DVS ir telefonu apie gautą prašymą. Apie medžioklės plotų naudotojo informavimą nenurodoma. Pateiktame atsakyme duomenys prieštarauja Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnio 5 daliai, kur nurodoma, kad žemės, miško ir vandens telkinių sklypų, kuriuose nėra uždrausta medžioti, savininkai, valdytojai ir naudotojai apie laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą nedelsdami privalo pranešti atitinkamai seniūnijai, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo žalos pastebėjimo išsiųsdami rašytinį prašymą dėl žalos įvertinimo ir atlyginimo. Seniūnijos seniūnas, gavęs pranešimą apie padarytą žalą, privalo tą pačią dieną pranešti medžioklės plotų naudotojui ir per 7 dienas organizuoti žalos įvertinimą.

Kaip matyti iš Lazdijų rajono savivaldybės 2016 m. birželio 7 d. rašto Nr. 1-2427, nebuvo laikomasi minėto Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo reikalavimo.

Toliau teigiama, kad laukai buvo apmatuoti GPS aparatu, įvertintas pakenkimo procentas. Tai buvo daroma apvažiuojant laukus visureigiu. Pakenkimo procentas apskaičiuotas vizualiai. Tai prieštarauja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo mėn. 23 d. įsakymo Nr.486/359 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymo Nr. D1-69/3D-36 redakcijos) medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos 2 skyriaus 7.2 dalies nuostatomis, kur nurodoma, kad pasėlio pakenkimo intensyvumas nustatomas, įvertinant, koku laipsniu (procentais) pakenktame plote lauktinas derlius sumažės, lyginant su nepakenktomis pasėlio vietomis. Jeigu atskiri pakenkti pasėlio plotai yra pakenkti nevienodai intensyviai, vidutinis svertinis pasėlio pakenkimo intensyvumas suskaičiuojamas pagal formulę, kas patvirtina, kad nebuvo tinkamai atlikta žalos apskaičiavimo procedūra.

Pagal Lazdijų rajono savivaldybės medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos 2016 m. gegužės 9 d. protokolą (be numerio), buvo apsiribota tik žalos apskaičiavimu, nenustatyta, ar nebuvo pažeisti Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo reikalavimai, žemės ploto savininko, apie padarytą žalą pranešta ne vėliau, kaip per tris dienas.

Pažymėjo, kad iš Lazdijų rajono savivaldybės medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos posėdžio, vykusio 2016 m. gegužės 9 d., protokolo matyti, kad komisija vyko apžiūrėti daugiamečių ganyklų laukus, kuriuos, pareiškėjo teigimu, iškniso šernai. Pagal žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo 2016 m. gegužės 6 d. aktus Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 buvo vertinama ne ganyklos, o daugiametės žolės, kurios turėjo būti naudojamos šienainiui, silosui. Kadangi daugiametės žolės sėtos 2016 metais, todėl negali būti skaičiuojamos žalai atlyginti, nes sėtos ant 2015 metų kukurūzienos, kas galimai ir sąlygojo šernų priviliojimą.

Nukentėjusioji šalis, vykdanči ūkinę veiklą, N. N. ir jo brolis N. N. yra medžiotojai, turintys galimybę ir patys saugoti pasėlius. N. N. išduodamas medžioklės lapas, medžioti su broliu tykojant iš bokštelių, taip pat saugoti pasėlius prie savo žemės.

Atkreipė dėmesį, kad pagerinti pasėlių apsaugą pagal Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnio 8 punktą nurodoma, jog žemės savininkas pats turi imtis prevencinių priemonių nuo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos. Taip pat Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 6 straipsnio 3 punktas nurodo, kad žemės sklypų, kuriuose medžioklė neuždrausta, savininkai, valdytojai ir naudotojai turi teisę Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo nustatyta tvarka gauti finansinę paramą medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonėms įgyvendinti, tačiau N. N. nepakankamai rūpinosi savo pasėliais, siekdamas juos apsaugoti, ir nesikreipė dėl tokios paramos gavimo.

Lazdijų rajono savivaldybės medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisija ir Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktorius, nesilaikydami ir pažeisdami taisykles, kurios turėjo užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, priėmė prieštaraujantį sprendimą teisės aktams, o būtent Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymui ir

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikai, pripažindami, kad „Ažuolyno“ medžiotųjų būrelis yra atsakingas už N. N. žemės ūkio pasėliams padarytą žalą ir įpareigojo tą žalą atlyginti. Prašė skundą tenkinti.

Atsakovas Lazdijų rajono savivaldybės administracija atsiliepiamu į skundą prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 95-98).

Atsiliepime į skundą nurodė ir įgaliotas atstovas teismo posėdžio metu pažymėjo, kad Lazdijų rajono savivaldybės administracija 2016 m. gegužės 4 d. gavo N. N. prašymą „Dėl laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų (šernų) padarytos žalos ūkininko ūkyje“. Prašyme asmuo prašė įvertinti pasėliams padarytą žalą bei įpareigoti medžiotųjų būrelį „Ažuolynas“ atlyginti padarytą žalą.

Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta Medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai nustatyti komisija, nepažeisdama Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos (toliau - Metodika), patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 486/359 „Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“, numatytų terminų, informavo visus suinteresuotus asmenis apie gautą prašymą. Pagal gautą prašymą komisija, suderinusi laiką su suinteresuotais asmenimis, 2016 m. gegužės 6 d. nuvyko į pranešėjo nurodytą vietą apžiūrėti pasėlių. Prašyme pranešėjas nurodo, jog žala padaryta 2016 m. gegužės 2 d., o asmuo į Lazdijų rajono savivaldybės administraciją kreipėsi 2016 m. gegužės 4 d. Kaip matyti iš Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Būdviečio seniūnijos 2016 m. gegužės 31 d. rašto Nr. BD3-107 „Atsakymas“, seniūnas buvo informuotas apie prašyme nurodytas aplinkybes prašymo registracijos dieną. Kadangi žala ūkininkui padaryta 2016 m. gegužės 2 d., ūkininkas, nepažeisdamas Metodikos nuostatų, per 3 dienas, tai yra 2016 m. gegužės 4 d., kreipėsi dėl žalos atlyginimo. Kaip matyti iš Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktų, žalos įvertinimas buvo organizuotas nepažeidžiant Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnio 5 dalies nuostatų, t. y. 2016 m. gegužės 6 d. buvo atlikta pasėlių apžiūra, kurioje dalyvavo ir medžiotųjų būrelio „Ažuolynas“ vadovas J. J. R., bei pasirašyti Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktai. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, mano, jog pareiškėjo teiginiai, susiję su prašymo pateikimo terminų praleidimu bei netinkamu pateikimu, yra nepagrįsti.

Atliekant pasėlių apžiūrą, kurioje dalyvavo Medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai nustatyti komisijos nariai, žalą patyrusio asmens įgaliotas asmuo bei medžiotųjų būrelio „Ažuolynas“ vadovas J. J. R., buvo matuojami pažeisti pasėliai bei nustatinėjamas pasėlių pakenkimo intensyvumas. Matuojant pažeistus pasėlių plotus, buvo pasitelkta ūkininko turima technika (automobilis) bei elektroniniai įrenginiai (GPS prietaisas, matuojantis plotą), kad būtų tiksliai nustatytas pakenktos pasėlių dalies plotas. Atliekant šiuos matavimus visą jų eigą stebėjo ūkininko įgaliotas asmuo N. N., J. J. R. bei Medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai nustatyti komisijos nariai. Medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai nustatyti komisija, vadovaudamasi Metodikos 7.2 papunkčiu bei atsižvelgdama į matavimų rezultatus bei į tai, kad pažeistų pasėlių dalių pakenkimo intensyvumas yra vienodas, nustatė, jog vienas 0,50 ha pasėlių plotas yra pažeistas 80%, antras ir trečias - 100%, kurių plotai atitinkamai yra 1,00 ha ir 0,21 ha. Visiems žalos įvertinimo aktams jų sudarymo metu pritarė, pastabų neišreiškė bei juos pasirašė dalyvavę asmenys, tarp kurių ir J. J. R., medžiotųjų būrelio „Ažuolynas“ vadovas.

Komisija nustatė, kad už pirmajame plote pasėliams padarytą žalą nebus atlyginama, nes neatitinka Metodikos 12 punkto sąlygų, kadangi ūkininkas nesiėmė visų reikalingų priemonių, kad apsaugotų savo pasėlius. Atsižvelgdama į tai, jog kitų dviejų pažeistų pasėlių plotų pakenkimo intensyvumas buvo vienodas, komisija, vadovaudamasi metodikos 7.2 papunkčiu, nustatė, jog pasėlių pakenkimo intensyvumas yra 100%, tai yra pasėliai visiškai sunaikinti. Dėl šios priežasties komisija neatliko vidutinio svertinio pasėlio pakenkimo intensyvumo skaičiavimo.

Mano, kad komisija, nustatinėdama pasėlio pakenkimo intensyvumą, nepažeidė metodikos 7.2 papunkčio nuostatų, o pareiškėjo skunde nurodyti teiginiai yra nepagrįsti.

Pažymėjo, jog pareiškėjo prašomas panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos 2016 m. gegužės 9 d. posėdžio protokolas Nr. ŽŪ41-4 yra priimtas nepažeidžiant teisės aktų nuostatų bei tai, jog pareiškėjo turimas dokumentas, kuriame nėra nurodytas šio dokumento numeris, yra originalo kopija, padaryta prieš užregistruojant dokumentą.

Skundo reikalavimas panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos 2016 m. gegužės 9 d. posėdžio protokolą Nr. ŽŪ41-4, kuriuo nutarta pritarti medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktams Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, tenkintinas, o administracinė byla dalyje pareiškėjo medžiotojų būrelio „Ažuolynas“ skundo reikalavimų panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. gegužės 10 d. raštą Nr. I-2078 „Dėl šernų padarytos žalos“, Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. birželio 7 d. raštą Nr.1-2427 „Dėl nustatytos laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos“ nutrauktina.

Byloje surinkti įrodymai patvirtina, kad Lazdijų rajono savivaldybės administracija gavo trečiojo suinteresuoto asmens N. N. 2016 m. gegužės 4 d. prašymą Nr. 16-07 „Dėl laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų (šernų) padarytos žalos ūkininko ūkyje“. Prašyme asmuo prašė įvertinti pasėliams padarytą žalą bei įpareigoti medžiotojų būrelį „Ažuolynas“ atlyginti padarytą žalą (b. l. 108).

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas skundžia Lazdijų rajono savivaldybės Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos 2016 m. gegužės 9 d. posėdžio protokolą Nr. ŽŪ41-4, kuriuo nutarta pritarti medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktams Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 (b. l. 100, 101).

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos, sudarytos Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 10 d. įsakymu Nr.10V-27 „Dėl komisijos sudarymo“ (b. l. 125-127), 2016 m. gegužės 6 d. žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo aktu Nr. 1 buvo užfiksuotas žemės sklypo savininko N. N. 0,84 ha žemės sklypo (daugiametės žolės šienainiui, silosui), esančio (duomenys neskelbtini) r., pakenkimo plotas (0,50 ha) ir pakenkimo intensyvumas (0,80 %); žalą pasėliams padarė šernai, elniai. Šiame akte nurodyta, jog vadovaujantis 2015 m. sausio 22 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo Nr. D1-69/3D-36 redakcija II skyriaus 12 punktu žala nebus skaičiuojama, kadangi neįvykdyta 12 punkto reikalavimai (plotas neaptvertas) (b. l. 106-107).

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos, sudarytos Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 10 d. įsakymu Nr.10V-27 „Dėl komisijos sudarymo“ (b. l. 125-127), 2016 m. gegužės 6 d. žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo aktu Nr. 2 buvo užfiksuotas žemės sklypo savininko N. N. 6,44 ha žemės sklypo (daugiametės žolės šienainiui, silosui), esančio (duomenys neskelbtini) r., pakenkimo plotas (1,00 ha) ir pakenkimo intensyvumas (100 %); žalą pasėliams padarė šernai. Šiame akte nurodyta, jog 1.00 ha daugiamečių žolių pasėlis sunaikintas 100 %, todėl vadovaujantis normatyvinėmis produkcijos kainomis daugiamečių žolių pasėlių atnaujinimo išlaidų vidurkis 137,50 Eur yra 1 ha. „Ažuolyno“ būrelis numatyta teisės aktų tvarka atlygina 137,50 Eur (taip parašyta)(b. l. 104-105).

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos, sudarytos Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 10 d. įsakymu Nr.10V-27 „Dėl komisijos sudarymo“ (b. l. 125-127), 2016 m. gegužės 6 d. žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo aktu Nr. 3 buvo užfiksuotas žemės sklypo savininko N. N. 13,77 ha žemės sklypo (daugiametės žolės šienainiui, silosui), esančio (duomenys neskelbtini) r., pakenkimo plotas (0.21 ha) ir pakenkimo intensyvumas (100 %); žalą pasėliams padarė šernai. Šiame akte nurodyta, jog 0.21 ha daugiamečių žolių pasėlis sunaikintas 100 %, todėl vadovaujantis normatyvinėmis pasėlių atnaujinimo išlaidų kainomis sudaro 28,88 Eur. Ažuolyno“ būrelis numatyta teisės aktų tvarka turi atlyginti žalą (taip parašyta) (b. l. 102-103).

Lazdijų rajono savivaldybės administracija, atsakydama į trečiojo suinteresuoto asmens N. N. 2016 m. gegužės 4 d. prašymą Nr. 16-07 „Dėl laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų (šernų) padarytos žalos ūkininko ūkyje“, ir informuodama (kopija) medžiotojų būrelį „Ažuolynas“, pateikė 2016 m. gegužės 10 d. raštą Nr. 1-2078 „Dėl šernų padarytos žalos“, kuriame nurodė, jog atsakydami į pareiškėjo prašymą informuoja, kad Lazdijų rajono savivaldybės medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai nustatyti komisija buvo nuvykusi į Būdviečio seniūnijos Aštriosios Kirsnos kaimą, apžiūrėjo šernų išknistus daugiamečių žolių pasėlius, nustatė šernų padarytą žalą ir surašė medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos aktus Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 (pridedama). Komisija nustatė, kad pasėliams padarytą žalą sudaro derliaus nuostoliai ir daugiamečių žolių atnaujinimo išlaidos. Ganyklų atnaujinimo išlaidas komisija skaičiavo vadovaudamasi LR žemės ūkio ministro patvirtintomis Biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos vidutinėmis normatyvinėmis kainomis. Daugiamečių žolių 1,21 ha pasėlių pakenkimas yra 166,38 Eurų. Žalos dydžio dėl derliaus praradimo skaičiavimą komisija atidėjo vėlesniam laikui, iki paaishkės 2016 metų rajono vidutinis daugiamečių žolių derlingumas. Paaishkęjus skaičiavimui būtiniais rodikliais žalos dydžio dėl derliaus praradimo skaičiavimą atsius pareiškėjui atskiru laišku (b. l. 8, 9).

Lazdijų rajono savivaldybės administracija, atsakydama į pareiškėjo 2016 m. birželio 3 d. prašymą Nr.2-2543, 2016 m. birželio 7 d. raštu Nr.1-2427 „Dėl nustatytos laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos“ nurodė, kad Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. 10V-27 sudaryta komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai nustatyti vadovaujasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. D1-69/3D-36 patvirtinta Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodika. Lazdijų rajono savivaldybėje yra įdiegta DVS (dokumentų valdymo sistema), per kurią atsakingi darbuotojai gauna piliečių prašymus, skundus ir kt. dokumentus. Pagal Lazdijų rajono savivaldybės administracijos paslaugų aprašus interesantas gali kreiptis į seniūniją arba tiesiogiai į savivaldybės administracijos „vieną langelį“. 2016 m. gegužės 4 d. per DVS buvo gautas Būdviečio seniūnijos A. Kirsnos k. ūkininko N. N. prašymas „Dėl laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų (šernų) padarytos žalos ūkininko ūkyje“. Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos nustatymo komisijos pirmininkas A. P. informavo komisijos narius per DVS ir telefonu apie gautą prašymą. 2016 m. gegužės 6 d. komisija nuvyko į N. N. prašyme nurodytus laukus įvertinti šernų padarytos žalos. Komisijos darbe dalyvavote Jūs, kaip „Ažuolyno“ medžiotojų būrelio pirmininkas, ir dar du Jūsų būrelio medžiotojai. Laukai buvo apmatuoti GPS aparatu, įvertintas pakenkimo procentas ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-877 „Dėl biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinių kainų 2016 metams sąrašo patvirtinimo“, vidutinėmis kainomis buvo apskaičiuota žala bei surašyti žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo aktai Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3. Įvertinant ir apskaičiuojant žalą dalyvavote Jūs ir būrelio medžiotojai. Pastabų dėl apskaičiuotos žalos dydžio ir teisingumo neturėjote ir pasirašėte visuose trijuose aktuose. Įvertinus ir apskaičiuavus laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą jose (aktai Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3), minėta komisija įformino laukuose išsakytas pastabas ir pasiūlymus protokolu. Registruojant protokolą įsivėlė techninė klaida, ir nebuvo įrašytas protokolo numeris. Ši klaida ištaisyta ir įrašytas protokolui suteiktas Nr. ŽŪ41-4. Komisijos pirmininkas A. P. informavo, kad komisijos aktai ir protokolas Jums bus išsiųsti paštu. Šiuo metu dar vyksta pasėlių deklaravimo darbai, todėl komisija tiksliai negali įvardinti ir sunaikintų kultūrų kodo (pavadinimo). Ūkininkas savo ūkyje taiko sėjomainą ir komisija neturi teisės nurodyti kokias kultūras turi sėti ūkininkas. Komisija taip pat nėra įpareigota spręsti medžiotojų ir ūkininkų tarpusavio santykių, o tik gali patarti vadovautis protingais ir abiem pusėms priimtinais susidariusios problemos sprendimo būdais (b. l. 31, 32).

Pareiškėjas skunde teigia, jog prašomi panaikinti aktai priimti pažeidžiant Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo (toliau- Medžioklės įstatymas) 18 straipsnio, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr.

486/359 patvirtintos Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos (toliau- Metodika) 7.2 punkto nuostatas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra konstatavęs, jog ABTĮ 5 straipsnio 1 dalies bei 22 straipsnio 1 dalies nuostatų, reguliuojančių kreipimąsi į administracinę teisimą, sisteminis vertinimas leidžia teigti, kad į administracinę teisimą asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje (pavyzdžiui, 2004 m. sausio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A7 121/2004). Administraciniai aktai, dėl kurių galima pateikti skundą, pagal ATBĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir 22 straipsnio 1 dalį yra visi viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai, nepaisant tų aktų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeliantys asmeniui teisinės pasekmės, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams. Remiantis šiomis teisės normomis, administraciniais teismams priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo (žr., pavyzdžiui, 2008 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS525-540/2008; 2009 m. liepos 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-391/2009).

Tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, kad skundžiamas aktas ar veiksmas, jokių teisinių pasekmių nesukelia, kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą galima atsakyti priimti nagrinėti, o skundą priėmus nagrinėti, administracinę bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams, kadangi, nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmis (žr., pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. balandžio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS822-172/2010; 2010 m. spalio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS143-560/2010 ir kt.). Vis dėlto minėta taisyklė turi būti taikoma pripažįstant visuotinio teisminės gynybos prieinamumo principo svarbą (pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. spalio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442-1669/2008; 2006 m. rugpjūčio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS502-278/2006). ABTĮ 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad jeigu yra abejonė ar galiojančių įstatymų kolizija dėl konkretaus ginčo priskyrimo, ginčas nagrinėjamas teisme.

Viešojo administravimo subjektų priimto akto kvalifikavimo ir teisinio vertinimo negali lemti tik formalūs kriterijai, *inter alia* jo pavadinimas. Tai, ar dėl akto arba sprendimo galima paduoti skundą, lemia ne jo forma, o turinys. Todėl kiekvienu atveju vertinama, ar skundžiamas aktas turi įtakos suinteresuoto asmens teisei padėčiai (žr., pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. rugsėjo 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS525-435/2010).

Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo (akto redakcija, galiojusi nuo 2014 01 01 iki 2017 01 01) 18 straipsnio, numatančio medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos atlyginimą, 1 dalis nurodo, kad laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą žemės, miško ir vandens telkinių sklypų savininkams, valdytojams ir naudotojams šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytais atvejais atlygina medžioklės plotų naudotojai arba valstybės vardu šio straipsnio 4 dalyje nurodytos institucijos, jeigu neįrodoma, kad žala atsirado dėl nenugalimos jėgos, nukentėjusio asmens tyčios ir kitų Civilinio kodekso 6.253 straipsnyje nurodytų veiksmų. Pagal šio straipsnio 2 dalį laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą pagal Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijų patvirtintą Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodiką apskaičiuoja atitinkamos savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta nuostolių skaičiavimo komisija. Pagal šio straipsnio 5 dalį žemės, miško ir vandens telkinių sklypų, kuriuose nėra uždrausta medžioti, savininkai, valdytojai ir naudotojai apie laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą nedelsdami privalo pranešti atitinkamai seniūnijai, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo žalos pastebėjimo išsiųsdami rašytinį prašymą dėl žalos įvertinimo ir atlyginimo. Seniūnijos seniūnas, gavęs pranešimą apie padarytą žalą, privalo tą pačią dieną pranešti

medžioklės plotų naudotojui ir per 7 dienas organizuoti žalos įvertinimą, išskyrus atvejus, kai dėl žalos pobūdžio jos dydį įmanoma nustatyti tik praėjus daugiau negu 7 dienoms. Šio straipsnio 6 dalis numato, kad lėšos už laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą turi būti sumokėtos per vieną mėnesį nuo žalos dydžio apskaičiavimo dienos. Šalis, nesutinkanti su apskaičiuotu žalos dydžiu, turi teisę Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka nuostolių skaičiavimo komisijos sprendimą apskųsti teismui.

Kaip matyti iš trečiojo suinteresuoto asmens N. N. 2016 m. gegužės 4 d. prašymo Nr.16-07 „Dėl laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų (šernų) padarytos žalos ūkininko ūkyje“ turinio, jis Lazdijų rajono savivaldybės administracijai (gauta 2016 m. gegužės 4 d., reg. Nr. 4-593) pranešė, jog 2016 m. gegužės 2 d. šernai padarė žalą 1,70 ha pasėlių plote, esančiame (duomenys neskelbtini) r., ir prašė įvertinti padarytą žalą (b. l. 108). Lazdijų rajono savivaldybės Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisija, organizavusi medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūrą, 2016 m. gegužės 6 d. surašė žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo aktus Nr. 1, 2, 3. Esant šioms faktinėms aplinkybėms pripažintina, jog Medžioklės įstatymo 18 straipsnio 5 dalies nuostata nebuvo pažeista, nes žalos įvertinimas buvo organizuotas per 7 dienas nuo pranešimo, o medžioklės plotų naudotojo medžiotojų būrelio „Ažuolynas“ vadovas J. J. R. dalyvavo apžiūrint plotus, kuriuose pasėlis yra pakenktas medžiojamųjų gyvūnų, ir tai patvirtina, kad medžioklės plotų naudotojui buvo pranešta Medžioklės įstatymo nustatyta tvarka. Taigi skundo argumentas dėl Medžioklės įstatymo 18 straipsnio 5 dalies nuostatų pažeidimo yra nepagrįstas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad pagal Medžioklės įstatymo 18 straipsnio 6 dalyje įtvirtintos normos prasmę, sprendžiant dėl gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo, Komisija, kaip viešojo administravimo sistemos subjektas, privalo priimti individualų administracinį aktą – sprendimą. Tokio sprendimo turiniui taikytini Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimai, nustatantys, kad individualus administracinis sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis (1 d.). Tai reiškia, jog Komisijos sprendime turi būti nurodyta, kokių teisiniu pagrindu veikia šis viešojo administravimo subjektas, jo priėmimo priežastys, kokiomis teisės normomis grindžiamas atitinkamos žalos paskaičiavimas, ar nėra žalos atlyginimą šalinančių išimčių; nustatytos faktinės aplinkybės privalo būti aiškiai apibrėžtos. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas laikosi pozicijos, kad tokie reikalavimai nėra pertekliniai, kadangi tiek žalą turintis mokėti asmuo, tiek į žalos atlyginimą pretenduojantis asmuo, tiek galimai teismas, nagrinėsiantis ginčą dėl žalos atlyginimo, padaryto laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų, turi aiškiai suvokti žalos atsiradimo pagrindą bei jos aplinkybes, o taip pat teisinį pagrindą, kuriuo įpareigojama atlyginti patirtą žalą. Toks sprendimas laikytinas administraciniu aktu ir turi atitikti ne tik Medžioklės įstatymo, bet ir Viešojo administravimo įstatymo keliamus reikalavimus (2009 m. balandžio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-557/2009, 2010 m. liepos 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A662-1014/2010, 2012 m. liepos 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A525-2041/2012 ir kt.).

Pagal Medžioklės įstatymo 18 straipsnį, Komisijos pareiga yra apskaičiuoti medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą, vadovaujantis be išimties visomis imperatyviomis nuostatomis, įtvirtintomis Metodikoje. Tokios žalos apskaičiavimas apima ne tik galutinį konkrečios aritmetinės išraiškos pateikimą administraciniame akte, bet ir aiškų, suprantamą nurodymą, kaip paskaičiuotas pasėlio pakenkimo intensyvumas, kaip skaičiuojama derliaus netekimo žala, taip pat aptarimą aplinkybių, paneigiančių teisę į žalos atlyginimą.

Pagal Metodikos 4-10 punktus (akto redakcija, galiojusi nuo 2015 08 22 iki 2016 09 08), komisija, apskaičiuodama padarytos žalos žemės ūkio pasėliams dydį, turi nustatyti šias faktines aplinkybes: plotą, kuriame pasėlis yra pakenktas medžiojamųjų gyvūnų, pasėlio pakenkimo intensyvumą, derliaus netekimą, žalos piniginę išraišką (nagrinėjamu atveju aktualu, jog apskaičiuojant žalos piniginę išraišką dėl daugiamečių žolių, kultūrinių pievų ir ganyklų pakenkimo, prie negautos produkcijos vertės pridedamos daugiamečių žolių, kultūrinių pievų ir ganyklų atnaujinimo vidutinės išlaidos, nurodytos normatyvinėse kainose).

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisija, sudaryta Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 10 d. įsakymu Nr.10V-27 „Dėl komisijos sudarymo“. Šiuo įsakymu taip pat patvirtinti Komisijos medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai nustatyti veiklos nuostatai (toliau- Nuostatai)(b. l. 125-127). Pagal Nuostatų 14 punktą komisijos posėdžių metu priimti sprendimai (nutarimai) įforminami komisijos posėdžio protokolais, kuriuos pasirašo komisijos pirmininkas ir komisijos sekretorius. Nuostatų 18 punktas numato, kad komisijos nariai pasėlius, mišką ar hidrotechnikos įrenginius apžiūri žalos padarymo vietoje, nustato medžiojamųjų gyvūnų pakenktos augmenijos plotą, pasėlio rūšį bei pasėlio pakenkimo intensyvumą, padarytą žalą sunaikinus ūkinius gyvūnus ir vadovaudamiesi Metodika apskaičiuoja padarytos žalos dydį. Pagal Nuostatų 20 punktą žemės ūkio pasėlių apžiūros rezultatai įforminami surašant nustatytos formos Žemės ūkio pasėliams medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos įvertinimo aktą (1 priedas), o pagal Nuostatų 24 punktą žalos įvertinimo akto kopijos įteikiamos atitinkamam medžioklės plotų naudotojui ir žemės savininkui ar naudotojui. Apskaičiuotą piniginių žalos dydį komisija per penkias darbo dienas pateikia raštu atitinkamam medžioklės plotų naudotojui ir žemės savininkui ar naudotojui, ūkinių gyvūnų laikytojui (Nuostatų 27 punktas), ir šalis, nesutinkanti su apskaičiuotu žalos dydžiu, turi teisę komisijos sprendimą skųsti Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (Nuostatų 29 punktas).

Iš minėtų Medžioklės įstatymo, Nuostatų nuostatų darytina išvada, kad nuostolių skaičiavimo komisija, vykdydama savo funkcijas, turi atlikti gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo procedūrą ir jos rezultatus įforminti galutiniu savo sprendimu, kuriame nurodyta koku teisiniu pagrindu veikia kompetentinga institucija, kokios faktinės aplinkybės nustatytos, kokios teisės normos nulemia atitinkamos žalos paskaičiavimą, ar nėra išimčių šalinančių žalos atlyginimą. Jei tokios išimtys yra, apie tai sprendime pažymima bei pridedami patvirtinantys įrodymai. Būtent toks nuostolių skaičiavimo komisijos sprendimas yra teisinės pasekmės suinteresuotiems asmenims sukeliantis aktas, kuris gali būti skundžiamas teismui. Vertindamas tokio sprendimo teisėtumą, teismas kartu turi įvertinti ir šio sprendimo priėmimo procedūros metu atliktų veiksmų ar priimtų tarpinių (procedūrinių) aktų teisėtumą.

Kaip matyti iš Lazdijų rajono savivaldybės Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos 2016 m. gegužės 9 d. posėdžio protokolo Nr. ŽŪ41-4, kuriuo nutarta pritarti medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktams Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, kuris Nuostatų 14 ir 29 punktų prasme yra galutinis teisinės pasekmės pareiškėjui sukeliantis sprendimas dėl žalos atlyginimo, turinio, jame nurodyta, kad komisija nustatė, kad daugiamečių ganyklų laukai išknisti šernų. Komisija išmatavo šernų išknistus plotus, nustatė kiekvieno ploto pakenkimo intensyvumą ir apskaičiavo bendrą pasėlių pakenkimo intensyvumą. Nustatyta, kad 1,21 ha ganyklų laukas pakenktas 100 % intensyvumu. Daugiametės žolės įsėtos 2016 m. A. B. nurodė, kad daugiamečių žolių pasėliams sudaro derliaus nuostoliai ir daugiamečių žolių atnaujinimo išlaidos. Žalos dydžio dėl derliaus netekimo skaičiavimą atidėjo vėlesniam laikui, kol paaiškės 2016 metų rajono vidutinis daugiamečių žolių silosui derlingumas. Ganyklų atnaujinimo išlaidas komisija paskaičiavo vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. lapkričio 27 d. Nr. 3D-877 įsakymu „Dėl biologinių turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinių kainų 2016 metais sąrašo patvirtinimo“. Kadangi ganyklos įsėtos 2016 metais, komisija taikė vidutinę normatyvinę kainą. Padarytas žalos dydis dėl 1,21 ha ganyklų pakenkimo yra 166,38 Eurų. Komisija, įvertinusi anksčiau nurodytas aplinkybes, surašė medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos aktus Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 (b. l. 100, 101).

Tai reiškia, jog esant minėtam teisiniam reglamentavimui, Komisijos sprendime nėra nurodyta, koku teisiniu pagrindu veikia šis viešojo administravimo subjektas, kokiomis teisės normomis grindžiamas 166,38 Eur žalos paskaičiavimas, ir neaptartas 166,38 Eur žalos dydžio skaičiavimas, ar nėra žalos atlyginimą šalinančių išimčių; nustatytos faktinės aplinkybės nėra aiškiai apibrėžtos (netgi ir pripažinus, jog faktinės aplinkybės nustatytos medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos aktuose Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, visgi 166,38 Eur žalos dydžio paskaičiavimo pagal Metodikos ir

pagal Biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinių kainų 2016 metais sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-877 „Dėl biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinių kainų 2016 metais sąrašo patvirtinimo“ nuostatas, nėra nei skundžiamame protokole, nei aktuose Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3), todėl akivaizdu, kad žalą turintis mokėti asmuo- medžiotojų būrelis „Ažuolynas“, ir teismas, nagrinėjantis ginčą dėl žalos atlyginimo, padaryto laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų, negali aiškiai suvokti žalos dydžio atsiradimo pagrindo bei jos aplinkybių, kuriuo įpareigojama atlyginti patirtą žalą.

Įvertinus skundžiamo administracinio akto neatitikimą Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimams tuo aspektu, kad sprendimas yra abstraktus pobūdžio, nes kaip, jau minėta, administracinio akto priėmimo motyvai pagal įstatymą privalo būti nurodomi administraciniame akte ar jo sudedamosiose dalyse, o ginčijamo sprendimo priėmimo motyvų nurodymas atsiliepime į skundą ar teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto ginčijamo sprendimo pripažinimui teisėtu.

Esant minėtoms aplinkybėms ir įrodymams bei dėl išdėstytų argumentų Lazdijų rajono savivaldybės Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos 2016 m. gegužės 9 d. posėdžio protokolas Nr. ŽŪ41-4, kuriuo nutarta pritarti medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktams Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, pripažintinas neteisėtu ir nepagrįstu, todėl naikintinas (ABTĮ 91 str. 1 d. 3 p.), o administracinė byla dalyje pareiškėjo medžiotojų būrelio „Ažuolynas“ skundo reikalavimų panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. gegužės 10 d. raštą Nr. 1- 2078 „Dėl šernų padarytos žalos“, Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. birželio 7 d. raštą Nr.1-2427 „Dėl nustatytos laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos“ nutrauktina kaip nenagrinėtina administracinių teismų, nes pareiškėjas kreipėsi į teismą prašydamas panaikinti tokius aktus, kurie jam tiesiogiai teisių, pareigų bei teisių pasekmių nesukuria (Medžioklės įstatymo 18 str. 6 d., Nuostatų 24 ir 27 punktai), todėl tokie aktai negali būti skundžiami ABTĮ nustatyta tvarka (ABTĮ 103 str. 1 p.).

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84-87 straipsniais, 88 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 103 straipsnio 1 punktu,

n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo komisijos 2016 m. gegužės 9 d. posėdžio protokolą Nr. ŽŪ41-4, kuriuo nutarta pritarti medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktams Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3.

Administracinę bylą dalyje pareiškėjo medžiotojų būrelio „Ažuolynas“ skundo reikalavimų panaikinti Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. gegužės 10 d. raštą Nr. 1- 2078 „Dėl šernų padarytos žalos“, Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. birželio 7 d. raštą Nr.1-2427 „Dėl nustatytos laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos“ nutraukti.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant šiam teismui arba per Kauno apygardos administracinį teismą.

Teisėjai

Rimantas Giedraitis

Daina Kukalienė

Janina Vitunskienė